

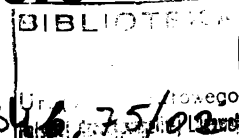
POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY

48878

Kl. 34.1.15/02

MKP A 17 J

346 175/0
A22c 25/4

UKD

Patent dodatkowy
do patentu

Zgłoszono: 24.IX.1963 (P 102 612)

Pierwszeństwo:

Opublikowano: 19.XII.1964

Współtwórcy wynalazku: inż. Gabriel Groch, mgr Eugeniusz Gębski, mgr Zbigniew Kasztelewicz, Władysław Trela, Seweryn Nastaly, inż. Kazimierz Binkiewicz, mgr inż. Janusz Kirkor, mgr Jerzy Iljuczek, Stanisław Data

Właściciel patentu: Przedsiębiorstwo Połowów i Usług Rybackich „Arka”, Gdynia (Polska)

Urządzenie do odgławiania dorszy na kutrach rybackich

1

Przedmiotem wynalazku jest sposób odgławiania dorszy na kutrach rybackich, oraz urządzenie do stosowania tego sposobu.

Znane są różne sposoby odgławiania dorszy na kutrach rybackich, przy użyciu różnych przyrządów. Obecnie na kutrach rybackich stosuje się przy odgławianiu dorszy ręczne przyrządy, w szczególności noże, siekierki i nożyce.

W rybołówstwie polskim przyrządy te, mimo czynionych wielokrotnie prób oraz mimo stosowania nacisku administracyjnego, nie znalazły zastosowania, z uwagi na łatwość skaleczenia rąk, duży wysiłek fizyczny potrzebny przy czynności odgławiania, zwłaszcza nożem oraz dużą stratę surowca wskutek trudności dokonywania właściwego cięcia w morskich warunkach pracy kutra (przechyły statku).

Wszystkie wymienione przyrządy nie zapewniają właściwego oddzielenia części jadalnych od części niejadalnych (głowa), przy czym linia cięcia jest nierówna, a mięso, układ kostny i skóra ryb ulega szarpaniu i miażdżeniu.

Myślą przewodnią wynalazku jest zaprojektowanie prostego sposobu odgławiania dorszy przy zastosowaniu sprawnego urządzenia mechanicznego, nadającego się do stosowania na mniejszych statkach rybackich, zwłaszcza kutrach, przez zmechanizowanie pracochłonnych i trudnych czynności przy odgławianiu dorszy.

2

Wprowadzenie na skalę przemysłową sposobu według wynalazku odgławiania dorszy na kutrach rybackich, wyeliminuje pracochłonne czynności manipulacyjno-przetwórcze na lądzie, umożliwi bezpośrednią spedycję dorszy z kutrów na wagony względnie samochody chłodnie, a tym samym skróci drogę i czas przetrzutu ryb z pokładu statku — do konsumenta.

Przedsiębiorstwa połowowe osiągną przez to wyższą jakość sprzedawanych ryb, konsumenci natomiast, nawet w najbardziej odległych punktach kraju, będą mogli otrzymać towar świeży pierwszorzędnej jakości.

Niezależnie od tego, urządzenie według wynalazku dzięki nowatorskiej konstrukcji noża, przyczynia się do uzyskania większej wydajności z surowca niż przy odgławianiu ręcznym, to znaczy, że z tej samej ilości surowca otrzyma się większą ilość (wagowo) towaru gotowego — tj. dorszy patroszonych bez głów.

Odgławianie dorszy na kutrach umożliwi przy tym wykorzystanie odpadków rybnych (głów) do wtórnego przerobu na mączkę. Ogólnokrajowy deficyt paszy przy braku odpowiedniej ilości surowca dla fabryk mączki rybnej pociąga za sobą konieczność szukania i uruchamiania wszelkich rezerw w tej dziedzinie.

Zgłoszony projekt przedstawia koncepcję odzysku głów dorszy przez zastosowanie specjalnego urządzenia do odgławiania złowionych dorszy bez-

pośrednio na pokładzie statku. Obecnie na statkach (kutrach) przeprowadza się jedynie ręczne patroszenie ryb bez odcinania głów. Ta ostatnia operacja dokonywana jest dopiero na lądzie w przetwórni i to również ręcznie, z dużym nakładem pracy fizycznej. Duża ilość ryb zbywana jest jednak łącznie z głowami, przy czym ten cenny odpadek jest bezpowrotnie tracony. Zastosowanie odgławiarki do dorszy na każdej jednostce pływającej pozwoli na pełny odzysk surowca do przerobu na mączkę.

Odgławiarka według wynalazku przeznaczona jest do pracy na kutrach rybackich. Może być ona również stosowana na statkach rybackich innych typów, jak również na lądzie.

Sposób odgławiania dorszy na kutrach rybackich, według wynalazku jest następujący. Dorsze złowione i wypatroszone są kładzione na stół operacyjny urządzenia. Tu odcinana jest mechanicznie głowa dokładnie po łuku skrzelu. Głowa spada samoczynnie korytem zsywowym do pojemnika, a korpus ryby jest ręcznie odrzucany do innego pojemnika.

Urządzenie do odgławiania dorszy na kutrach jest uwidocznione na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia schemat urządzenia, fig. 2 — wykres drogi ostrza noża odgławiarki, a fig. 3 — schemat układu dźwigni-cięgla, kół stożkowych oraz głowicy nożowej urządzenia.

Urządzenie do odgławiania dorszy według wynalazku składa się z nieruchomej podstawy 9, operacyjnego stołu 13 i osłony 7 cylindrycznego, obrotowego noża 1, jako części nieruchomej. Części ruchome to skośnie ścięty pionowy cylindryczny nóż 1 o ostrzu ząbkowanym, przymocowany do okrągłej poziomej tarczy 14. Nóż 1 wprawiany jest w ruch systemem dźwigniowo-zębatym za pomocą nożnego pedału 4. Pedał 4 jest połączony układem dźwigni 2 z poziomą osią 3, na której końcu osadzone jest stożkowe koło zębate 10, zazębiające się

ze stożkowym kołem zębatym 11, osadzonym na dolnym końcu pionowej osi 6. Górny koniec osi 6 zawiera wykorbienie 15 połączone z tarczą 14, umożliwiające wprawienie jej w obrót po naciśnięciu pedału 4. Odgławiarka może być zainstalowana na pokładzie w każdym, dowolnym miejscu, najkorzystniej przy zębownicy luku do ładowni, co umożliwi mocne i stabilne umiejscowienie urządzenia, zabezpieczające go przed wywróceniem przy przechyłach statku.

W przypadku niskiej temperatury powietrza, odgławiarkę przenieść można do wnętrza ładowni i tam prowadzić odgławianie i patroszenie ryb.

Przewiduje się odprowadzanie głów samoczynnie, korytem 5 do podstawionego pojemnika (skrzynki lub beczki), ryby zaś odgłowione — ręcznie do skrzyń.

Urządzenie z uwagi na prostotę konstrukcji wykonane być może w całości potencjałem produkcyjnym własnych warsztatów przedsiębiorstwa.

Zastrzeżenia patentowe

1. Sposób odgławiania dorszy na kutrach rybackich, polegający na tym, że złowiony i wypatroszony na kutrze dorsz kładziony jest na stół operacyjny urządzenia, **znamienny tym**, że głowa ryby jest mechanicznie obcinana dokładnie po łuku skrzelu.
2. Urządzenie do stosowania sposobu według zastrz. 1, **znamiennie tym**, że jest zaopatrzone w pionowy nóż cylindryczny (1) o profilu półokrągłym, skośnie ściętym i o ząbkowanym ostrzu oraz w obrotową tarczę (14) i w znany w zasadzie układ napędowy nożny, składający się z osi (3), kół zębatych (10) i (11) oraz pedału (4).

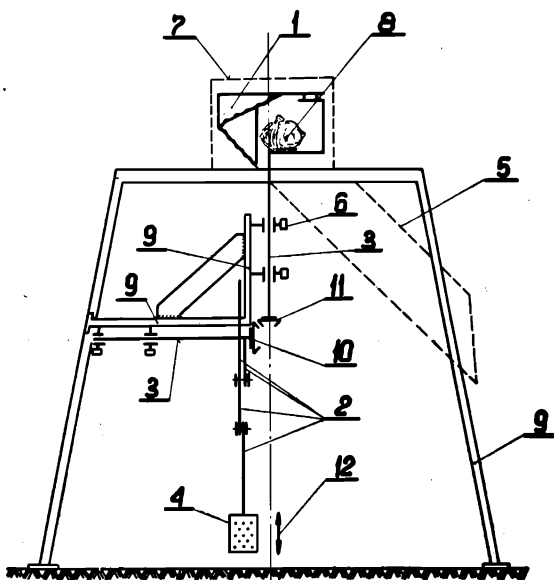

Fig. 1

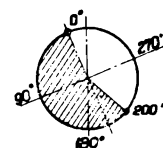

Fig. 2

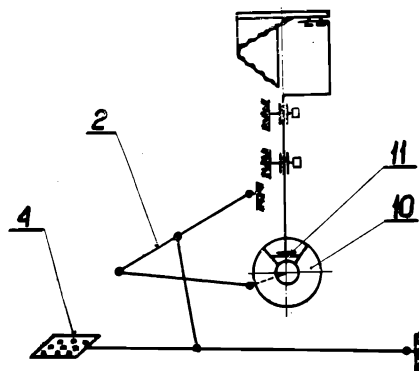

Fig. 3